

Výskyt spalniček ve Zlínském kraji ke dni 22. 3. 2019

Od začátku letošního roku ke dni 15. 3. 2019 je v České republice evidováno celkem 309 onemocnění spalničkami. Počet nemocných se proti předchozímu týdnu zvýšil o 48 případů. Nejvyšší počty onemocnění stále hlásí Praha s celkovým počtem 106 nemocných. Počty nemocných osob jsou vyšší i v kraji Moravskoslezském (48 případů), Pardubickém (47), Královéhradeckém (38) a Plzeňském (32).

Ve Zlínském kraji máme k dnešnímu dni evidováno 5 případů spalniček.

Věk	0-2	3-5	6-9	10-14	15-19	20-29	30-39	40-49	50+
Počet onemocnění	2	0	0	0	0	2	1	0	0

Spalničky jsou virové, vysoce infekční onemocnění, které se šíří kapénkovou infekcí od nemocné osoby. Onemocnění se projevuje horečkou, rýmou, kašlem, zánětem spojivek. V průběhu 4. až 5. dne dochází k výsevu typické vyrážky (exantému), která se objevuje zpravidla zpočátku za ušima a v zátylku a postupně se šíří přes obličej na krk, na trup a na končetiny. Charakteristický je vzhled „uplakaného dítěte“ – splývající exantém, přivřená slepená víčka s lehkým otokem, serózní rýma a oschlé popraskané rty. Zpravidla den před exantémovým výsevem se objevují na bukální sliznici v oblasti stoliček bělavé skvrny se zarudlým okolím – Koplikovy skvrny. Častou a závažnou komplikací spalniček je zápal plic, ale i zánět mozku. Vzácnou, ale nejvíce obávanou komplikací je subakutní sklerotizující panencefalitida s nenávratným poškozením centrální nervové soustavy a smrtí nemocného, která se může objevit až za několik let po nákaze spalničkovým virem. Rizikovým faktorem je prodělání tohoto onemocnění do dvou let věku.

Inkubační doba onemocnění je v rozpětí 7 – 21 dní od expozice k propuknutí prvních obtíží.

Období nakažlivosti začíná den před začátkem příznaků a trvá 4 – 5 dní po objevení se exantému. Spalničky patří mezi infekce s nejvyšším indexem nakažlivosti.

Očkování proti spalničkám bylo v ČR zahájeno v roce 1969, starší ročníky, pokud nákazu prodělaly, by měly být imunní. V letech 1970 až 1975 se aplikovala jen jedna dávka spalničkové vakcíny, a tudíž ochranu u těchto ročníků nelze po tak dlouhé době považovat za dostatečnou.

V riziku nákazy jsou kojenci, u kterých nebylo očkování proti spalničkám podle národního imunizačního programu dosud zahájeno. Očkování proti spalničkám je v ČR součástí pravidelného očkovacího kalendáře dětí. Očkuje se kombinovanou očkovací látkou proti spalničkám, příušnicím a zarděnkám. První dávkou vakcíny se očkují děti od třináctého měsíce věku, podání druhé dávky se provede od dovršení pátého do dovršení šestého roku věku dítěte. V průběhu života imunita po očkování klesá.

Vzhledem k zvýšenému výskytu spalniček v ČR je vhodné v dospělém věku (dle ročníku narození) zvážit přeočkování proti tomuto onemocnění, očkovat se lze nechat u svého praktického lékaře nebo v očkovacím centru. Očkování pak účinně chrání proti této nákaze.

Ve Zlíně dne 22. 3. 2019

MUDr. Vlasta Fojtíková, MUDr. Jana Eliška Hošková

Literatura: Provozník Kamil, Manuál prevence v lékařské praxi, IV. Základy prevence infekčních onemocnění. SZÚ, Nakladatelství Fortuna, Praha, 1996, 1997, s. 102 - 103 (Spalničky MUDr. Čelko, CSc.) ISBN 80-7071-064-0.